

jeg anser det for givet, at de Lønninger, som der her er Tale om, ikke fra nogen Side ville anses for at være upassende; jeg antager endogjaa, at man kan sige baade til den ene og den anden Side, at de ere ret passende, skønt der er nogle, der have ønsket dem højere, og andre, der mene, at de kunne være lavere. Endelig vil jeg gerne gøre en Bemærkning til den højtærede Minister for at faa en bestemt Udtalelse af ham angaaende et enkelt Punkt, som ikke er mig ganske klart. Det er med Hensyn til Virkningen af denne Lov, hvis den bliver Lov, idet jeg gaar ud fra, at alle Tillægene baade af den ene og den anden Art falde bort, og at de Lønninger, de vedkommende faa, ere disse Lønninger her og ikke andre.

Der er stillet en Række Vædringsforslag, hvoraf Nr. 1, 3 og 15 vedrøre Rønne lærde Skole, og Nr. 9 og 14 angaa Kvinder som Lærere og Lærlinge. Nr. 13 angaar Ekstravederlag for Adjunterne, og endelig Nr. 16, Sammenknytningsparagrafen, som gaar ud paa, at denne Lov ikke maa træde i Kraft, førend en Lov om Reform af de lærde Skolers Undervisning er vedtagen. De ere alle stillede af Mindretallet, og jeg skal derfor afholde mig fra at udtale mig derom, indtil jeg har hørt det ærede Mindretal begrunde dem her i Salen.

Dermed være altsaa Udvalgets og Fler-tallets Vædringer anbefalede til det høje Tings Velvilje.

G. Sprensen: Mellem de Vædringsforslag, som Mindretallet stiller, er Nr. 16 det vigtigste, baade formelt og reelt, og det er derfor det Forslag, jeg først skal tillade mig at omtale. Det er formelt det vigtigste, idet Mindretallet har knyttet sin Tiltræden til Loven og de af det samlede Udvalg stillede Vædringsforslag til dette Vædringsforslag under Nr. 16, at Loven træder i Kraft samtidig med en Lov om de lærde Skolers Undervisning. Det er tillige reelt det vigtigste, idet Mindretallet har den Overbevisning, at det, som er Hovedsagen, naar vi bestæfte os med de lærde Skoler, er selve de lærde Skolers Organisation, selve Undervisningen ved disse Anstalter og hele den Maade, hvorpaa de ere ordnede. Det er jo det Parti, hvortil den ærede Ord-fører (R. Nielsen) hører, og hvortil ogsaa det ærede Medlem, som i Gaar var Ord-fører i en hermed beslægtet Sag, hører, som først og kraftigst og lydeligtst her i Landet har staaet til Lyd om den lærde Skoles Brøst. Det er tidt stet i kraftige Ord; jeg skal kun minde om enkelte Ord som „Dødbiderstolen“, „den sorte Skole“ og

lignende, Udtryk, som have givet Vidnes-byrd om, at man fra den Side, rimeligvis endnu før man fra den anden Side i Landet havde Dinen oppe derfor, havde et aabent Øje for den lærde Skoles Brøst, og at der her trængtes til en Reform. Men efterhaanden som Tiden er gaaet, er det ingen-lunde alene dette kirkelige og folkelige Parti, som ved enkelte Lejligheder har krævet en Reform; det er efterhaanden nu blevet saa-ledes — det tør vel siges — at enhver uheldet er kommen til den Anstuelse, at de lærde Skoler trænge til en grundig Reforma-tion, en grundig Omordning, hvis de skulle opfylde de Krav, som Landet med Rette kan stille til dem, saafremt man ved-blivende skal ofre de store Summer til denne Institution, som der er Tale om. Den offentlige Mening er efterhaanden sikkert bleven enig om, at al den Tid, som der anvendes til Græft, er unødvendig, at det er en Tid, som med langt større Udbytte og langt nyttigere kan anvendes til andre Sag, og at hele den Plads, som Latinen og hvad dertil knytter sig, optage, hele denne Under-visning i en for to Tusinde Aar siden død Kultur, er Ting, som der ikke er Anledning til at anvende en saa overordentlig stor Part af de unge Menneskers Tid og Væretid til, men at den langt nyttigere for dem selv og deres Fremtid kunde anvendes til andre Ting. Den offentlige Mening var da ogsaa naaet saa vidt paa dette Punkt, at vi alle-rede i 1881 af den daværende Kultusminister, det nuværende ærede Medlem fra Store-hebdinge (S. Scavenius) fik forelagt Forslag om en Reform i Undervisningen, og i For- samtidig med at denne Lov var til Forhand-ling her i Tinget, forelaa der i det andet Ting, fremlagt af det samme ærede Medlem, ligeledes den Gang Kultusminister, en Lov sigtende til en delvis Omorganisation af de lærde Skoler. Det tør saaledes siges, at det er en almindelig Mening her i Landet, den offentlige Mening, at denne Skole for at kunne blive ved at være det, som Me-ningen var, den skulde være, og for at kunne være berettiget til, at Staten skal anvende saa store Midler til den, maa undergaa en grundig Omorganisation: men den offentlige Mening her i Landet har jo sjældent stor Magt, naar den rettes imod eller stiller Krav om Forædringer i det bestaaende, og navnlig har den jo ondt ved at faa Drenghd for at gennemføre noget, naar det er det lærde Lov, der sidder som Forsvarere af de bestaaende Institutioner, som der er Tale om at forandre. Hvis vi nu her vedtage en Lønningslov, medens Skolens Omorganisation stadig staaer hen